

Licsauerné Gyenge Katalin

Hittankönyv

a szórványban élők számára

Előadásom első részében bemutatom Isó Dorottya sorozatszerkesztésében, 2003-ban kiadott Magassy Katalin-Magassy Sándor: Keresztfa titka tündököl című olvasókönyvét; második részében a hozzá tartozó munkafüzeteket; harmadik részében a 2007-ben megjelent Tubán József: Krisztus népe Isten nagy csodája című olvasókönyvet és a hozzá tartozó munkafüzetet, végül kiemelek néhány érdekes, a gyakorlatban jól használható feladattípust.

Magassy Katalin- Magassy Sándor:

Keresztfa titka tündököl című bibliai olvasókönyv

Az öt egységre osztott könyv (I. Isten ajándékai, II. Isten útjai, III. Isten népe, IV. Isten szabadítása, V. Isten országa), 6-12 éves gyermekek számára készült. Elsősorban kis gyülekezetek, a szórványkörülmények között élő gyermekek, szülők és hitoktatók munkáját kívánja segíteni. Alapeleme a bibliai történet, amelyhez bibliai ige és ének tartozik. Megtalálható benne a nagy ünnepek alapját megadó bibliai anyag, amely minden évben új ismeretanyaggal bővül. A megtanulandó bibliai történetek mondanivalóját, értelmét kérdés-felelet formájában mélyíti el. Luther Kis kátéjának szövege részekre bontva, a tanítási anyaghoz kapcsolódva jelenik meg. A könyv minden egységét egy grafika kíséri, amely a bibliai történet egy-egy fontos mondanivalóját ábrázolja. Ezek felhasználhatóak a feldolgozás során és ismétlésre is. Kiszínezésükkel pedig a gyermekek maguk tehetik szebbé olvasókönyvüket. A könyv végén színes gyermekrajzok találhatóak, melyek a gondolatébresztést szolgálják. A borító szívirványszínű háttere a munkafüzetek borítóinak színeit mutatja. Hittancsoportjainkat sokszor különböző korosztályú gyermekek alkotják. Számukra a hitoktató kiválaszthatja valamelyik részt, s így minden gyermek ugyanazt az anyagot tanulja, vagy lehető-

ség van arra is, hogy csoportbontás alapján, egy időben a korosztályuknak megfelelő tananyagot vegyék, sajátítsák el a tanulók.

Munkafüzetek:

Az 1. munkafüzetben minden feladat, a 2-5. munkafüzetben pedig a speciális feladatok jelzéssel vannak ellátva: Pl.: óra: Több időt igénylő feladat. Kevésbé ajánlott önálló munkára. könyv: megoldásához Biblia használata szükséges.

olló: kézműves feladat.

A sokféle feladat lehetőséget nyújt arra, hogy felállítsunk egy, a tanulók életkorát, képességeit figyelembe vevő munkarendet, teret enged a játékos munkáltatásnak és nem utolsó sorban, fenntartja a megfelelő motivációt is. Mindez azt a célt szolgálja, hogy a gyermekek a történeteket elsajátítsák és egyes fogalmakat megértsenek.

Az 1. munkafüzetben a feladatmegoldások során a gyermek választhat a rajz és az írás között. Itt az énekek kottával találhatóak.

A 2-3. részben megjelennek a Bibliához kapcsolódó feladatok: az igék különböző formában történő kiegészítése, első lépésként a Bibliában való tájékozódás felé. Különösen fontos ezeknél a feladatoknál a hitoktató segítségére. Sor kerül a térkép elemi használatára is azáltal,

hogy a részletesen megrajzolt térképen pl. meg kell erősíteni a pusztai vándorlás útvonalát vagy jelölni kell, hol élt Mária és József.

A 4. részben az újak mellett, a már megismert feladattípusok ismétlődnek, egyre nagyobb hangsúllyal építve a gyermek korábbi ismeretanyagára, képzeletére, véleményalkotására. Itt már a mellékletben található térképen kell dolgozniuk a gyermekeknek, olyan formában, hogy kiegészítik a bibliai helységneveket, és mellé rajzolják a történet egy-egy ismertető jegyét.

Az 5. részben minden anyaghoz hat feladat készült. A tanulók ekkor már sok feladattípust ismernek, ezért a hitoktató bátran válogathat a legkönnyebb és a legnehezebb feladatok közül. Teret enged az önálló munkáltatásnak, ezáltal megmutatja, hogy a tanulók mennyire értették meg az elsajátítandó anyagot. Kiváló lehetőség adódik a differenciált munkára is. A mellékletben vaktérképek találhatóak, melyeken a gyermeknek magának kell megkeresni és jelölni a helységet. Az egyházi ünnepre való felkészülés segítése céljából egy karácsonyi műsor forgatókönyvét is tartalmazza. Élményt jelent a hittanosoknak a munkafüzetben található „Isten országa” című memóriajáték. A kézműves tevé-

kenység mellett, a játék során, szinte észrevétlenül tanulják meg a bibliai igeverseket. Néhány feladat már önálló bibliahasználatot igényel.

A munkafüzetekhez tartozik két kiegészítő játék:

1. Igés napocska: a sablonnal kivágott napra kerülnek a napsugarak, ráírva a bibliai ige. Milton kapocccsal rögzíthetjük. Használható: jutalmazásra.

2. Kwartett játék: kivágható kártyacsomag, mely 36 lapot tartalmaz. Minden lapon egy-egy olvasókönyvi olvasmány ábrája. A lapok négyes csoportokat alkotnak. Kiszínezhető. A játék célja minél több négyes csoport összegyűjtése.

Használható: összetartozó fogalmak rögzítésére.

Tubán József: Krisztus népének élete című olvasókönyv

Ez a 2007-ben megjelent könyv első, a tervezett három részes egy-ségből, amelynek címe Krisztus népe Isten nagy csodája. Egyházismereti anyaga megismerteti a gyermekeket az istentisztelettel, betekintést nyújt a gyülekezet életébe. Bevezeti őket a Biblia keletkezésének titkába, gyakoroltatja az énekeskönyv használatát, megmutatja az egyházban használt jelképeket, feltárja azok jelentéstartalmát. Fontos eleme, hogy a keresztyénségen belül bemutatja az egyes egyházak jellemzőit. Ugyanakkor felhívja a figyelmet a szekták hitet és lelket veszélyeztető és romboló jellegére. A könyv célja az ismeretanyag közvetítésén túl a helyes szemléletmód, értékrend kialakítása. A mások tisztelete mellett hangsúlyt fektet evangélikus értékeink megőrzésére. Hiszen tudjuk, ezek letéteményesei éppen gyermekeink lesznek. Felépítése hasonló a Keresztfá titka tündököl c. olvasókönyvhöz. A leckék után kérdések segítik a lényegkiemelést és a könnyebb megértést. A „tudod-e?” részek érdekes, a témához kapcsolódó, új ismereteket adnak. Bár az anyag terjedelmét tekintve óriási lehetne, jól megvalósult a szerző azon törekvése, hogy a gyermekek számára érthető, egyszerű nyelvezettel, alapvető ismereteket, változatos módon közvetítsen.

6. munkafüzet: Krisztus népének élete

A korábbi munkafüzetek irányvonalát követte a 6. munkafüzet is. Így elsődleges célként jelent meg, hogy a munkafüzetnek, a könyv anyagának feldolgozását kell segítenie, a korcsoportnak megfelelő, sokféle, munkáltatásra alkalmas feladattal. A hittan sajtóságaos volta szükségsszerűvé teszi, hogy minden órán többféle feladattípus kerüljön megoldásra. A motiváció fenntartása záloga lehet sikeres tanításunknak. Mivel

a legtöbb gyermek ebben a korban már gyakorlatot szerzett bizonyos rutinszerű feladatok megoldásában, kívánatos volt, hogy a megjelenő feladatok új formát öltsenek. Építve a gyermekek logikai gondolkodására és azon igényére, hogy szívesen fejtenek rejtvényt, több olyan feladat is van benne, ami a figyelmet, a megfigyelőképességet teszi próbára.

Érdekes megfigyelnünk, hogy egy-egy feladattípus hányféleképpen jelenik meg:

pl. az azonosság keresése: 10. o. 2. feladat: azonos jelű szótagok megfelelő sorrendbe rakása (a szótagok téglalapban, jellel); 23. o. 2. feladat: azonos jelű hangjegyek összeolvasása (téma: énekeskönyv); 26. o. 4. feladat: egyforma halak kiszínezése, oszloponkénti összeolvasása (téma: egyházi jelképek); 40. o. 1. feladat: azonos hosszúságú szakaszok betűinek összeolvasása (téma: kiségyházak); 54. o. 2. feladat: azonos szirmú virágok betűinek összeolvasása, kiegészítés (téma: iszlám).

Különböző feladatok ismertetése:

Hogyan tudjuk a számokat felhasználni a rögzítés segítésére?

Megfigyelhetjük a következő feladatokban:

3. Munkafüzet (mf.): 11. o. 1. feladat: Kösd össze a számokat! Az ábrán található betűket pirossal erősítsd meg! Megoldás: Babel tornya

4. mf.: 45. o. 7. feladat: Tedd a számok növekvő sorrendjébe a szavakat! Megoldás: Jn. 14,1.

5. mf.: 68. o. 4. feladat: Fejtsd meg a rejtvényt! Írd be az utolsó sorba a számoknak megfelelő betűket, majd olvasd össze! Megoldás: Egyedül Jézus az Úr az egyházban.

6. mf.: 22. o. 3. feladat: Írd be a négyzetekbe a sorszám által meghatározott számokat! A kapott évszámok alá pedig a hozzájuk tartozó neveket! Megoldás: 1590, 1541, 1975.

További példák: 4. mf.: 49. o. 6.; 47. o. 6.; 5. mf.: 32. o. 4.; 18. o. 3.; 6. mf.: 23. o. 3.; 24. o. 1.; 32. o. 3.; 39. o. 3.

Milyen formában tudjuk használni a betűhálót?

Megláthatjuk az alábbi feladatok példáján:

3. mf.: 49. o. 5. feladat: Megadott szavak keresése a betűhálóban. A megmaradt betűkből egy helységnév olvasható.

4. mf.: 37. o. 5. feladat: A csillagtól indulva, a betűket lóugrásban összeolvasva egy szót kapsz megfejtésül.

5. mf.: 15. o. 6. feladat: Egy bibliai idézet szavai rejtőznek vízszintesen, függőlegesen és átlósan a betűhálóban. Keresd meg őket és állítsd össze a mondatot!